

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A modern bűnügyi nyomozás.

(Első ismertetést lásd a Csendőrségi Lapok 1915. évfolyamának 37. számában.)

II.

Sokkal nehezebb természetesen a nyomozó járőr feladata, ha a tettes az első pillanattól kezdődőleg ismeretlen s elsősorban őt kell megállapítani és kinyomozni. Ilyen esetben a legcélszerűbb mindenekelőtt tanukra szert tenni, akik valamely irányban olyan felvilágosítást tudnak adni, amelynek segítségével egy többé-kevésbé megbízható következtetést vonhatunk a tettest illetőleg.

Itt elsősorban természetesen a káros vagy sértett jön tekintetbe. Ha, — tegyük fel — házasságszédelgésről, vagy zsebtolvajlásról van szó, a káros majdnem minden esetben fog tudni adattal szolgálni a tettes személyét illetőleg. Ha a tettes hosszabb időn át érintkezett a károssal (pl. házasságszédelgés esetén) a károsnak a tettesre vonatkozó adatai sok esetben fontosak lesznek, ámbar akkor sem mindig. Általánosan tudott és ismert az a lélektani tapasztalat, amelyet mindenki önmagán is észlelhet, hogy sok mindent, amit naponként látunk a valóságban még sem vesszük észre, azaz valamely tárgy stb. meglátására öntudatunkba nem hatol be. Próbáljunk például néhány jó ismerősünkről nyomozólevelet leírni s azután hasonlítsuk össze a személyleírást az eredetivel. Alig hiszem, hogy olvasóink közül valakinek jobban sikerülni ez a kísérlet, mint jómagamnak; el fognak csodálkozni, hogy számos, igen szembeötlő és megkülönböztető ismertetőjelt teljesen figyelmen kívül hagytak, és a test-magasság, a haj színe, az orr stb. leírásánál is néha jelentékenyen elértek az eredetitől. Ehhez hozzájárul még, hogy olyan emberek is, akik bámulatos emlékező tehetséggel bírnak s akik a tettest, ha azzal szembesítenének feltétlenül és kétséget kizáró biztossággal felismernék, azok sem képesek egy, csak valamennyire találó személyleírást adni, mert legtöbb esetben hiányzik náluk annak a lehetősége, hogy a tudatukban meglévő kép leírásánál a kellő nyelvi kifejezéseket használják, más szóval nincs elég szóbőségük arra, hogy az illető egyént úgy, amint azt lelki világukban látják, írásban, vagy szóval leírják.

Sok minden befolyásolja a személyleírás pontosságát így az idő, a testi közérzés, frissesség, vagy fáradtság érzete, ugyszintén harag, vagy félelem, továbbá, hogy hirtelen vagy lassan történt-e a cselekmény, mindez természetesen latba esik. Olyan eset részletéből és szereplőitől, amely engem is érint, vagy amely felkeltette érdeklődésemet, több marad meg emlékezetemben, mint amely közönyös reám.

Eszerint a káros a házasságszédelgő, az uzsorás, a hamisjátékos és egyéb olyan egyének személyiségét, akikkel többször érintkezett s akik érdeklődését — anélkül, hogy különösen élénk indulat, a felfogást előnytelenül befolyásolná, bizonyos mértékben felkeltették, a viszonyokhoz képest a legkönnyebben fogja tudni leírni.

Ha azonban a káros például betörésen lepte meg a tettest, vagy ha egy rabló vagy egy gyilkos személyleírásáról van szó, akkor a sértettnek a cselekmény elkövetőjére vonatkozó adatai annyira hézagosak és megbízhatatlanok lesznek, hogy alig lesz valamennyire is értékük a további nyomozás során. Gyakorlati szempontból csak az a fontos, hogy az illető tanu, akinek észleleteiről szó van, jól vagy rosszul értékelhető, mert általános megállapítások, még ha azok százezrekről vett próbákon alapulnak is, keveset vagy semmit sem használnak nekünk; itt kizárólag a tanu egyéniségének mivolta a mérvadó, ez pedig minden adott esetben rendelkezésünkre áll.

Mint már előbb említettem egy és ugyanazon észlelő egyén képessége a legkülönbözőbb körülményektől függ, így tehát nem mindig egyforma. Így azután nagyon könnyen lehetséges, hogy például egy tanu, aki általában véve, nem a legjobb *felfogással* bír, kihallgatásakor kitűnő *megfigyelő*-képességre valló vallomást fog leadni és megfordítva.

Ugyszólván teljesen megbízhatatlan az olyan egyének bemondata, akik abban az időben, amidőn észleleteiket tették, fel voltak indulva. Klasszikus példáját hozza fel ennek a megboldogult dr. Hans Gross grációi egyetemi tanár. Elbeszéli, hogy vizsgálóbíró korában egy kivégzésen volt jelen.

A kivégzés után dr. Hans Gross négy szemtanútól megkérdezte, hogy milyen színű keztyűt viselt a hóhér.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

es. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

Az első fekete, a másik világoszürke, a harmadik fehér keztyűt vélt látni a hóhér kezén, míg a negyedik váltig erősítette, hogy a hóhér egyáltalában nem viselt a kivégzésnél keztyűt. Mind a négyen közvetlen közelében voltak a hóhérnak, valamennyien a legnagyobb határozottsággal mondották be észleleteiket s máig is mindegyikük abban a szent hiedelemben van, hogy ő látta a helyeset.

Egy norvégiai fegyházban történt az alábbi mulatságos eset. Sétaközben az egyik fegyencz — egy hirhedt betörő — a felvigyázó örre vetette magát. Ez a fegyencz kezében egy hosszú tört látott villogni s rémülten menekült. Ugyanezt tette a fegyencz is. Mikor később elfogták, a legbehatóbb nyomozás során kiderült, hogy a fegyencz egy a kezében tartott heringgel ijesztett rá az örre, aki rémületében törnek nézte az ártatlan halat.

Ilyen és ehhez hasonló észleletek arra intenek bennünket, hogy a meglepett és megrohant sértetteknek a tettesről szóló személyleírását a legnagyobb óvatossággal kell fogadnunk, mert ezek értéke legtöbb esetben egyenlő a nullával.

Különösen olyan esetekben kell számolnunk a valótlannal bemondással, amikor a sértett a fején szenvedett sérülést. Előfordult például, hogy a sértett azt jelentette, hogy őt Nagy István a koresma pitvarában egy hordó dongájával vágta fejbe, holott a nyomozás során kétséget kizárólag megállapították, hogy a sérülés nem Nagy Istvántól, hanem Horvát Jánostól eredt s az sem a koresma pitvarában, hanem a piac téren ütötte föbe. Megállapítást nyert, hogy egyszerű arculütések is maguk után vonhatják a sértett emlékezőtehetségének esetleges korlátozását.

Jóval nehezebb a nyomozó közeg feladata, hogy ha a sértett a tettest nem látta és más szemtanút sem lehet találni. Ilyen esetben már az is elég nehézséggel jár olyan személyekre szert tenni, akik az esetleg a tett elkövetésével vádolható gyanusítottat a tett színhelyén látták. A tett elkövetési módjából és színhelyéből néha elég bizonyossággal következtethetünk arra a társadalmi körre, amelyben a tettest keresnünk kell.

Így például: ha a névtelen levél írója bizonyos olyan ismereteket árul el, amelyekhez csak bizonyos személyek juthattak, vagy pedig a lopás kivitelének módja arra mutat, hogy azt vagy egy házbeli, vagy legalább is ennek tudtával és beleegyezésével követte el egy harmadik személy, óvatos és gyanút nem keltő módon kivesszük a sértettből, hogy a házbeliek, vagy a közelebbi ismerősök köréből ki, vagy kik lehetnek azok, akik a tett elkövetésével gyanusíthatók. Ilyenkor abból a szempontból kell kiindulni, hogy a gyanúsítás tekintetében számbavehető személyek közül *mindenki gyanus.*

Nem szabad sokat adnunk a sértettnek olyan bemondásaiba, hogy ez vagy az biztosan nem követte el a lopást, mert megbízhatósága és hűsége minden kétséget kizár.

Mert a bűnügyi tapasztalat azt mutatja, hogy olyan személyek követnek el elég gyakran bűncselekményt, akikről környezetük ezt soha fel nem tételezte volna.

Egy fiatal, nagyműveltségű főúri hölgyet megloptak. A gyanu a hölgy akkor nemrég fogadott fiatal inasára terelődött, azonban a hölgy oly bátorsággal szállott sikra inasának ártatlansága mellett, hogy a nyomozó közegnek önkéntelenül eszébe villant, hogy a hölgy alighanem viszonyt folytat a fiatal csinos legénnyel s azért nem akarja, hogy a lopást ráderítsék. Ennek daczára sikerült néhány hónapra a tettest az inas személyében kideríteni, amennyiben a járőr épen akkor érte tetten, amint az ellopott ékszerek egy darabját a koresmárosnál el akarta zálogosítani. Ekkor a károsult nő beismerte, hogy egy «hires» kártyavető asszony arról biztosította, hogy a lopást nem a házi alkalmazottak közül követte el valaki, hanem idegen volt a tettes. A további nyomozás során kiderült, hogy ez a modern jósnő az inas nagynénje volt, s az is kiderült, hogy az inas — elterelendő magáról a gyanút — rávette úrnőjét, hogy vettesse ki a jósnővel kártyán, hogy ki a tettes. (Amint az esetből látjuk, még magas műveltségű nők sem vetik meg a jósnőket meghallgatni, mit szóljunk akkor, hogyha a szegény falusi asszony nép olyan könnyen megy lépre a cigányasszonyok jövendőmondásaira és egyéb szédelgéseire?)

A napisajtó gyakran rendkívül értékes adatokat szolgáltat az ismeretlen tettes kilétét illetőleg, s akárhány esetben kizárólag a sajtó hirszolgálatának köszönhető egy-egy feltűnést keltett bűnügy tetteseinek leleplezése és kézrekerítése. Évekkel ezelőtt Budapesten meggyilkoltak és kiraboltak egy magánosan élő nőt. A tettes személyére vonatkozólag semmiféle kiinduló pont nem állott a nyomozóközégek rendelkezésére. Egyetlen nyomra vezető adatnak látszott egy kis czédula, amelyet a meggyilkolt holmija között találtak s amelyen két sor férfikéztől eredő írás volt.

A rendőrség lefényképeztette, sokszorította és azzal kérelemmel küldötte a czédulát a napilapok szerkesztősegeinek, hogy azt a lapban közöljék. Olvasta lapjában ezt a czédulát a központi ügyészség egyik hivatalnoka is akinek úgy rémlett, hogy nemrég szakszított olyan sajtósági írásu tanuval vett fel jegyzőkönyvet, mint az ujságban közölt írásé. Kutatni kezdett az irattárban és csakugyan meg is találta a kérdéses jegyzőkönyvet. Ennek alapján az írásszakértők minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a két írás egy kéztől ered s a

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhethetünk, ha bakancsot, oszimat a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN** törvényileg védett vízhatlan bőrkencőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa oszegtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

tettes még aznap megkerült s meglepetésében mindent töredelmesen bevallott.

A büntettes minden lehetőt elkövet, hogy a nyomozást lehetőleg megnehezítse vagy épen meddővé tegye, e célból gyakran nemcsak a járását, testtartását, szakállát, haja színét változtatja, de nemritkán a testmagasságot is színleli. Az egyik bank pénztáránál egy család kitűnően hamisított értékpapírokat váltott be valódiak gyanánt. A nyomozásnál az összes tanuk, maga a pénztáros is úgy vallottak, hogy a tettes feltűnően alacsony ember volt, aki földig érő felöltőt viselt. Más adatok alapján bevezetett nyomozás alapján a tettes hamarosan kézrekerült, még pedig egy feltűnően magas férfi személyében. Ez bevallotta, hogy a bank benyíló ajtaja és a pénztár közötti rövid távolságot erősen meggörbitett térlelkel járta meg, hogy a testmagassággal tévuttra vezesse a nyomozót.

Egy hirhedt vasuti zsebtolvaj asztalosenyvből és finomra præparált májszinü keztyüből a *megettévesztésig* hű hatalmas anyajegyret rögtönzöt arczára, melyet a jól sikerült zsebműtétek után egyszerűen lemosott az arczáról s a károsok futhattak az «anyajegyvesztés» tolvaj után.

Egyáltalában kendőzés, masszazs, jódtinctura segélyvel teljesen átváltoztatható az arcz, s ha még a járás *módját* is megváltoztatja a tettes, ember legyen a talpán az a tanu, aki változott viszonyok között a tettesre ismer. Itt is a gyakorlat teszi különben a mestert: a gyakorlott tolvaj elváltoztatott külsővel követi el a tettet, míg az ujoncz fordítva. Világos, hogy — tolvajszempontról az előbbi módszer előnyösebb.

Csendőrök harczi Erdélyben.

Irtá: V.

Az erdélyi román betörés alkalmával csendőr bajtársaink által tanusított páratlan vitézségről a legelőkelőbb lapok ismételtelen megemlékeztek már, azért még sem vélek céltalan munkát végezni, ha lapunk hasábjain, egy jelen volt csendőraltisztt elbeszélése nyomán, vitéz bajtársainknak, fáradságot nem ismerő, önfeláldozó küzdelmeiről — mint követésre méltó cselekedetről — röviden beszámolok.

Billes János őrmester, prázsmári őrsparancsnok, folyó évi augusztus hó 28-án, vasárnap délután, az őrsére beosztva volt négy csendőr és 16 népfölkelő jelenlétében szabályszerűen megtartott parancskiadás befejezése után a szolgálatmentes legénységnek megengedte a kimenést s maga is visszavonult családja körébe.

Ekkor még csak nem is sejtette, hogy milyen veszély fenyegeti a 25 kilométernyire lévő romániai határ felől.

Délután 4—5 óra tájban, az őrsén beosztva volt Erdélyi István nyug. csendőr ez. őrmester, népfölkelő jelenti neki, hogy mintegy 16 kilométernyire, Brassó fölött feltűnően sok repülőgépet lehet látni. Ezen jelen-

tés vétele után — bár különösebb veszélyre még nem gondolt — nyugtalanodni kezdett s addig le sem csillapodott, míg az oda kirendelt cs. és kir. 43. gyalogezred egyik zászlóaljánál nem kérdezősködött a repülőgépek jelentőségéről. Sajnos, jelzett zászlóaljnál sem nyert bővebb felvilágosítást s így — közvetlen veszélyről nem lévén szó — látszólag nyugodtan tért haza; de csak látszólag, mert este nyolcz órakor már nem tudott otthon megmaradni, hanem magát, a már említett Erdélyi István — volt csendőr — népfölkelővel szolgálatba kivezényelte.

Utjuk a román határ felé vezetett. Este 11 óra tájt Százhermány község közelében egy távolról hallatszó hatalmas menydörgésszerű robbanás hangját hallották, majd pár percze az előbbi hang megismétlődött. Billes őrmester ekkor már rosszat kezdett sejteni s megis jegyezte, hogy bizonyára a románok megkezdték a háborút.

Százhermány községhezához érve, hosszú telefon-csengetésre lettek figyelmeztetve s a románajkú éjjeli őrtől, ki a telefontól jött, megtudták, hogy a földvári járás főszolgabirája a község biráját — ki száz ember volt — sürgősen a telefonhoz hivatja. Billes őrmester a telefonhoz megy — miután a szokatlan időben hivatalos telefonálás előtte gyanus volt — s megtudja a főbirótól, hogy kiütött a román háború. A főbiró egyben felhívta, hogy a telefon és távirdavonalak megőrzéséről gondoskodják.

Az őrmester a felhívásnak eleget téve, a további teendők időbeni foganatosíthatása végett őrsére aug. 29-én reggel négy órakor bevonult. Ekkor már otthon egy telefon-parancs várta, hogy a környéken munkára kiadott mintegy 240 főnyi orosz hadifoglyokat azonnal szedje össze s feltűnés nélkül szállítsa őket Homoródra. Ezen meghagyás óriási fáradság mellett bár, de akadálytalanul annyira sikerült, hogy a hadifoglyok még aznap este vasuton elindíthatók voltak. Csak ezen rendkívül fárasztó szolgálat teljesítésének telefonon történt bejelentése után augusztus 29-én adta ki Harsányi Barna százados, brassói szárnyparancsnok a felriasztási parancsot az őrsnek, melynek vételével megkezdődött az újabb lázas munka.

Időközben a községek lakosai is értesültek a közelgő veszélyről s ki-ki erejéhez képest igyekezett értékesebb vagyont valamiképp biztosítani, menteni; állataikat nagyobb részt szabadon hajtva, menekültek családjaikkal kocsikon és gyalog az emberek, csak a csendőrség két nős altisztje nem gondolhatott családjára és vagyona mentésére, mert az esküvel fogadott szolgálati kötelesség érzete a család iránti szeretetüket is felülmulatta. Ők a nekik alárendelt 19 főnyi, nagyobb részt népfölkelő legénységet maguk között felosztva siettek a közeli hidak biztosítására, hogy a menekülő lakosság akadálytalanul visszavonulhasson, majd útközben a menekülők között kitört pánikot igyekeztek teljes erejükből ellensúlyozni. Ekkor Keresztényfalva község már lángokban állott. Billeseknek az a parancsuk volt, hogy a hosszúfalvi, zajzoni és keresztvári őrsök legénységével egyesüljenek, de ezek már ekkor harcban állottak a hegyekben betóduló joggal rablóbandának nevezhető román hadsereg előőrseivel. Augusztus 29-én este már úgy a telefon, mint a távirda összeköttetés megszakadt, az

Ingyen rum

ot sohasem ittunk. Azonban olesó és kitűnő rumot íhatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 120 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 720 kor. ért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélezim: Czaich Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

utolsó vonat elment, s a lakosság nagyrésze az előjárósággal együtt elmenekült. A visszahagyott állatok uton-utfélen gazdátlanul össze-vissza szaladgálva, bögtek s ebben a zürzavarban utászaink, hogy a románok előretörését némileg megnehezítsék, Kökös folyó vasuti és országi hidját is felrobbantották, visszahagyva a csekély számú csendőrséget. E kis csapat, eme válságos helyzetében mindaddig helyt állott, míg az oláh túlerő elől kényszerítve nem lett a visszavonulásra. Ez csak úgy sikerült, hogy az éj leple alatt a felrobbantott vasuti hid el nem szakadt vasuti sinjein kúsztak át egyenként.

Augusztus 30-án Illyefalvára történt visszavonulásukkor, a községben csak néhány román-ajku lakost találtak, míg a többi nép — visszahagyva úgyszólván mindenét — elmenekült. Itt az őrsön már senkit sem találtak, csak néhány hizott sertést, melyek az éhségtől ordítottak. Az őrs legénysége szintén szolgálatban állt, míg a nők családjai és a főzőnő elmenekültek. Másfél napi koplalás után, az őrs konyhájában talált négy frissen sült kenyeret elfogyasztották s azzal tovább indultak, miközben Erdélyi népfölkelő egy talált kerékpáron a további parancs kikérése és lőszerszerzés céljából Sepsiszentgyörgyre ment, hol Kenedy Nándor századostól Szentpéterhegyre leendő felvonulásra kapott parancsot. Ezen parancs vétele után Illyefalvára visszatért, hol szorongatott helyzetben talált bajtársait lőszerezéssel ellátta s — kapott parancs értelmében — Szentpéterhegyre való felvonulásukat elősegítette. Itt már néhány száz csendőr és egy tüzérvég is volt, valamint Kopfstein alezredek vezetése alatt a cs. és kir. 43. gyalogezred egyik ötvenszeres erő elől visszavonult, alaposan megfogyott zászlóalja is ide rendeltetett, hogy a magaslat védelmében közreműködjék.

Szentpéterhegyre történt felvonulásuk után, rajvonalba fejlődött a csekély számú, nagyobbrészt csendőrből álló csapat s várta az oláhok támadását. Közben Erdélyi és Komanics őrmesterek 4—4 népfölkelővel fent nevezett alezredestől azt a parancsot kapták, hogy az oláhok állásait és erejét kémleljék ki. Nevezettek — parancs értelmében két ellenkező irányban utba is indultak, azonban Komanics őrmester járőréből csak egy népfölkelő került vissza, míg a többi bajtársai a rájuk bukkanó nagyszámú oláh csapatok golyózáporának estek áldozatul. Erdélyi őrmesternek egy cserjés között egészen Prázsmárig sikerült eljutnia, hol már nagyszámú román csapatok voltak. Miután rendes uton haladniok nem lehetett, így a mélyebb vizeken is, egymásba fogózva, átkeltek vergődniök, de hogy célhoz juthassanak, ettől sem rettentek meg. Prázsmár alatt egy ismerős házba, melyet először kikémleltek, betértek, s ott a viszonyok felől kellően tájékozódva, éjjel ismét visszatértek s sikeres jelentéseiket leadták, melyért dicséretben is részesültek.

A rajvonalba fejlődött csendőrök, hogy nagyobb számú csapatnak tűnjenek fel, folytonosan jártak-keltek a rögtönzött lövészárkokban, miáltal sikerült a románokat félrevezetni, mert azt hitték, hogy túlerővel állnak szemben, mi miatt az előretörésben meggátoltattak s egyelőre tüzérségük a tartalék — mely egyáltalán nem is volt — állásait vette erős ostrom alá s midőn — az oláhok számítása szerint — a tartalékot elpusztítottak képzel-

ték, kezdtek előretörni. Különös, hogy a csendőrök ellen küldött román járőrök nagyobbrészt mind tudtak magyarul s ezzel lépre akarták csendőreinket csalni, mi azonban nem sikerült nekik. A szentpéterhegyi magaslaton vívott harcok a románoknak nagy veszteséget okoztak, mert a lassan felfejlődő ellenséget csendőreink egyenként majdnem mind leszedték: mindazonáltal Kopfstein alezredek látva a sokszoros túlerőt, tartalék és megfelelő hadtáp hiányában, kényszerítve volt elrendelni a visszavonulást. Ezen ütközetben Erdélyi őrmester egy gránát-lövedék által feldobott földhalmaz alá kerülve, belső sérülést kapott s kórházba került, honnan azonban párnap pihenés és rendesebb táplálkozás után magához térve, ismét visszatért most már csendőrezreddé alakult csapatjához, mely ekkor már Imreh alezredek parancsnoksága alatt küzdött az ellenség ellen, mindenütt legelől és a legveszélyesebb helyzetekben.

Az ellenség úgy látszik már azt hitte, hogy mással nem is lesz dolga, csak folyton, a mindenhol felbukkanó, de nem nagy számú magyar csendőrökkel, kik ugyan eléggé megritkítják soraikat és alaposan akadékoskodnak az előretörésben, végeredményében azonban kénytelenek a többszörös túlerőnek engedni s így majd csak egyszer mégis célzt érnek. Azonban, mint ahogy minden beestelen cselekedet végeredményében megbozolja magát, ép úgy rajta vesztettek az oláhok is, mert október elején, midőn már a Goldbach féle hadosztály felfejlődésben volt s így rendes hadtáp és tartalék áll rendelkezésre, a csendőrezred is nagyobb ütközetre vállalkozott, mely alkalommal október 2-án Pusztaczelinánál több román ezreddel tűzbe került, hol — bár a csendőrezred is nagy veszteségeket szenvedett — mégis sikerült az ellentállást alaposan megtörnie, minek következménye, a románok visszavonulásának a kezdete lett.

A pusztaczelinai nagy ütközet testületünkben örökemlékü marad, mert — bár csendőreink e világot felforgató háborúban, bárhol is résztvettek, mindenütt csak dicsőség koronázta be vitéz és szolgálatkész cselekedeteiket — különösen itt végeztek önállóan emberfeletti munkát, amidőn úgyszólván ötvenszeres erővel vették fel a harcot s nem törődve az étellel, a Király és a Haza üdvéért önfeláldozóan ontották véréket. Az eredmény nem maradt el, mert az ellenség ellentállása megtörtött és visszavonulását kényszerült megkezdeni. Testületünk tagjai mindenkoron büszkén tekinthetnek vissza az erdélyi román betörés idejére, különösen pedig a pusztaczelinai nagy ütközetre, hol Sikorszki Zsigmond őrnagy — számos bajtársainkkal együtt — midőn csendőrzászlóalját — mint azt már egy ízben megirtuk — többszöri nehéz, de eredményes tusa után ismételt rohamra vezette, szintén hősi halált halt. Hősi halált halt, de emléke testületünkben örökké élni fog. Nem kimélve életét, fáradságot nem ismerve, elől járt mindenütt s midőn már-már elérte volna küzdelmes önfeláldozó fáradságának gyülmölesét, az ellenség gyilkos golyója kioltotta életét, mely még sokra lett volna hivatva.

Pusztaczelina és Moha községek között, utóbbiból három kilométernyire — előrenyomulás alkalmával — látta Erdélyi István őrmester, midőn négy sebesültvivő egy sátorlapban hozott egy holt csendőrtisztet, kit két csendőr-őrmester teteme mellé fektettek s egy főorvos jelenlé-

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. aozál gramofonkészlettel

Francia foglyok.

A nyugoti harcterről. — Futóárok Douaumontnál.

tében az eltemetésükhöz fogtak. Erdélyi bajtársunk a nagy izgalom daczára is időt szakított magának, oda ment s az orvosnak jelentette, hogy az elesett csendőrtiszt: Sikorszki őrnagy, kinek személyazonosságát addig nem bírták megállapítani, mert ütközet közt rövid visz-szavonulás ideje alatt, nevezett tetemét az oláhok tel-jesen kifosztották, míg arcát a homlokából kitóduló vér elváltoztatta. Erdélyi őrmester előadása szerint később Salamon Imre csendőrőrmester Sikorszki őrnagy egy névjegyét megtalálta, melyre elesése esetére teendő intéz-keések voltak feljegyezve.

Később Zölde Mihály járásőrmester megtudva Sikorszki őrnagy közös sírjának helyét, azt onnan bajtarsaival kiemelte s az utszélről egy méltóbb helyre: Moha köz-ségben egy vagonos százsz ember virágos kertjében temettette el.

Erdélyi bajtársunk előrenyomulásnál egészen Kóha-lomig jutott, hol hosszú tartalmu pergőtüz alatt állottak, de végereményben mégis sikerült itt is letörni az olá-hokat, kiket azután Bereczkig üldöztek. Bereczk köz-ségben azonban meg kellett állniok, mert az oláhok nagyobb számú tüzérséget kaptak, mely folytonosan erős pergőtüzben tartotta csapatainkat s ez alkalommal Erd-élyi őrmester is egy srapnelszilánktól sulyosan meg-sebesült. Mivel azonban ép az erős ágyútüz miatt sebe-sültvívők sem mutatkoztak, fájdalma pedig tűrhetetlen volt, minden erejét összeszedve a kötözőhely felé indult, miközben folyton ágyúztak körülötte. Végre Bereczk községbe érkezett s remélte, hogy elsősegélyben lesz része, azonban csalódott. Az oláhok ágyúzása ép ekkor a községet vette célba. Jobbról, balról romba dőltek a házak az erős gránátlövések következtében. Az út köze-pén haladó konyhakocsit, melyben már kész ételek vol-tak, a rajta volt személyzettel együtt egy gránát szin-tén eltalálta, később, midőn a templomban vélt menedéket találni, egy lövedék oda is eljutott. Életét csak az isteni gondviselés őrizte meg. Később mégis sikerült feltalálnia a kötözőhelyet, hogy elsősegélyben részesült, majd később a kézdivásárhelyi tartalékkórházba jutott ideiglenes ápolás alá, míg jelenleg a budapesti Erzsébet kórházban ápolják sulyos sebeit.

Csendőreink erdélyi küzdelmét élethűen leírni sok lenne. A felsoroltakat — melyek az egésznek csak kis töredékét képezik — Erdélyi bajtársunk által átélt tapasztalatok nyomán irtam meg, buzdításul azon bajtársaink-nak, kik ily küzdelemben részt nem vettek még.

KÉPEINKHEZ.

A nyugati harcztérről.

A hosszú hónapok óta tartó véres harcoknak csak nem akar vége szakadni a nyugati harcztéren. Két nagyhatalom, az angol és a francia, jóformán minden erejét felvonultatta ott, hogy szövetségesünket, a hős német hadsereget feltartóztassa annak idején szándékolt előnyomulásában. Gigászi erők mérték össze fegyvereiket s hónapok óta ugyszólván majdnem ugyanazon a helyen pusztítják egymást. Egyik ellenséges offenzíva a másikat követte azóta, de a százezrekre rugó emberi veszteségek után sem tud az ellenség különös eredményt felmutatni.

Bámulatos az a hősiesség, az a kitartás s az az ered-ményes védekezés, amit dicső szövetségesünk ezen a fronton kifejt. Az összes ellenséges vonalakon ott

állanak a német haderő dicső csapatai mindenütt s a győzelmes támadásoknak egész sorozatát vívták már ki és vivják most is a gombamódra szaporodó ellensé-gekkel szemben s emellett szinte törhetetlen erővel tartják fel az angol és a francia nemzetnek majdnem az összes világrészek fajtáiból összetoborzott s milliokra rugó hadseregeit, amelyek még csak annyit se tudtak eddig elérni, hogy hős szövetségesünket visszavethessék a másfél év alatt elfoglalt idegen területekről.

Kétségtelen, hogy nincs olyan hadsereg, amely ilyen óriási arányú támadásoknál és védekezéseknél vesztesé- get ne szenvedne. Szenvedett német szövetségesünk is. Ahhoz a közismert veszteséghez képest azonban, amiket ellenségeinek okozott, mondhatjuk, hogy eltörpül a német hadsereg vesztesége. Élénken bizonyítja ez a jelen számunkban bemutatott képek jelentőségéből levon-ható következtetés is annyiban, amennyiben ott, ahol ilyen óriási erőkkel szemben a védekező fél még fog-lyokat is ejthet, már pedig az itteni felvételeken látható francia foglyok a legutóbbi harcokból valók, ott ugyancsak nem számíthat az ellenség hamarosan döntő győzelemre.

HIREK.

Adományok. Legutóbb a következő adományok foly-tak be hozzánk: a bagaméri őrs legénységétől 16 korona 50 fillér a vak katonák javára és 28 korona a vörös kereszt javára, a szinnai csendőr őrsparancsnokságtól 51 korona 73 fillér háborúban elesett csendőrök özvegyei és árvái javára, a nagyszalcskai csendőr őrsparancs-nokságtól az internátus javára, 20 korona. Az adomá-nyokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Dicséret. A cs. és kir. 14. számú szállásmester-osztag parancsnokság, Lang István, V. számú csendőr-kerületbeli, tábori csendőri szolgálatra beosztott alőr-mesternek, az 1916 évi szeptember hó 20-án Niestani-czében kiütött tüzvész alkalmával, gyors és körültekintő közbelépése és a tüzoltásnál kifejtett önfeláldozó közre-működéseért, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsérrő elismerését fejezte ki.

Erdélyi menekültek kérelmei. Albert Ignác, jelen-leg a dunakeszti (Pestmegye) hadikórházban ápolás alatt álló csendőr kéri mindazon bajtársait, akik Albert Antal 2. oszt. őrmester sorsáról vagy hollétéről valamit tudnak, azt vele a fenti czimen közöljék.

Jakabos Gergely, a m. kir. 24. honvéd gyalog ezred törzséhez, mint ezredczipész beosztott népfelkelő, 23 tábori posta szám alatti czimmal, lapunk olvasóihoz azon kérelemmel fordul, hogy azok, akik fivérérol, Jakabos Pál őrmesterről és ennek családjáról valamit tudnak, ezt vele tudassák. Jakabos Pál őrmester legutóbb a Kolozs megyei mezőőrményesi őrsön teljesített szol-gálatot és a románok betörése óta nem adott életjelt magáról.

Lukács Józsefné, aki Gergyószentmiklósról a Sopron-megyei Szany községbe menekült a hágótóljai őrsön teljesített népfelkelő férjét, Lukács Józsefet keresi. Akik tudnak róla valamit, irjanak a szanyi csendőr őrsparancsnokságnak.

Egy fiaért aggódó apa ugyancsak lapunk olvasóihoz fordul. Szép Károly tizedes, az 50. számú bányamun-kás keretszagnál, Tatabányán egy hozzánk intézett levelében, aggodalommal telve panasolja, hogy a legutóbb a felsőtöröcsvári őrsön (Fogarasmegye) szolgál-atot teljesített hasonnevű csendőr őrmester fia folyó évi

augusztus hó eleje óta nem adott életjelt magáról. Ha olvasóink közül valaki sorsáról valamit tudna, értesitse őt a fent közölt czimen.

A herczeghalomi vasuti katasztrófa áldozata. Az a borzalmas katasztrófa, amely a december hó 1-ével viradó éjjelen történt és amely az egész ország lakosságát szíve mélyéig megdöbbentette, testületünköl is áldozatot követelt magának. Amint egy szűkszavú távirat közli, Bedő Ferenc sziráki őrsbeli csendőr és Szigeti Lajos népfölkelő, felszólított szolgálatban, 2 orosz hadifoglyot kísérve, a szerencsétlenül járt személyvonattal utaztak. A rettenetes karambol következtében Bedő Ferenc csendőr életét vesztette, míg Szigeti népfölkelő egy könnyebb sérüléssel menekült meg az életveszedelemből. A kísért orosz hadifoglyo közül egyik sulyosan, míg a másik csak könnyen sérült meg. Szerencsétlenül járt és szolgálatteljesítés közben életét veszített bajtársunk tragikus sorsa iránt őszinte részvételt viseltünk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mackensen életmódja. Egyik bolgár ujság érdekes dolgokat ír Mackensenről, a kinek főhadiszállásán több napig időzött. Azt írja a nagy hadvezérről, hogy teljesen a munka embere, a ki naponkint mindössze öt órát alszik. Reggelijét hat órákor fogyasztja el s még az utolsó falat a szájában van, a mikor már a dolgozószobájába lép. Czeruzával a kezében ül csendes dolgozó szobájában, s időnkint föláll s az ablakhoz megy. Homlokát a hideg ablaktáblához nyomja s perczekig áll úgy elgondolkozva. Környezetének előadása szerint a hadvezér még sohasem közölte legszűkebb környezetével sem semmiféle tervét, a míg alaposan magában ki nem dolgozta s a míg még az ellenségnek várható intézkedéseit is nem analizálta. Es mialatt a fronton a gigász küzdelem folyik, fagyos nyugalommal ül telefonja mellett s várja a jelentéseket a nélkül, hogy egy pillanatra is elveszítené nyugalmát. E mellett katonáival szemben végtelenül jóindulatu. A minap adjutánsa kíséretében a frontra ment, a mikor találkozott egy katonával, a ki elment mellette, a nélkül hogy üdvözölte volna. A marsall visszahívta a katonát, mire a következő párbeszéd folyt le közöttük: — Miért ment el mellettem úgy elgondolkozva, — kérdezte Mackensen. — Bocsánatot kérek, mondotta a megszólított, nem vettem észre, kegyelmes uram. — Nem azt kérdeztem, hogy miért nem köszönt, hanem azt, hogy miért van úgy elmélyedve? — Már több mint egy hónapja nem kaptam hirt hazuról s utolsó levelében arról panaszkodott az asszony, hogy gyermekünk beteg. Ez járt a fejemben, kegyelmes uram. Mackensen intett adjutánsának, a ki följegyezte a katona nevét. Két nap múlva a katona lakóhelyének polgármesteri hivatalától táviratot kapott, a mely részletes hirt hozott neki családjáról. Más alkalommal egy súlyosan sebesült katonát emeltek le a betegszállító kocsiról. A nagy vérvesztéstől sápadt katona, a kinek lába volt eltörve, rettenetesen szenvedett a kiállott fájdalomtól. Mackensen odasietett hozzá s a karja alá támasztva karját, maga emelte át a kocsiról a hordágyra. A hadvezér egyébként majdnem minden második nap meglátogatja a kórházakat és minden sebesülthöz van egyikét vigasztaló szava s bőven oszt ki szivart és cigarettát hősei között. Estére ismét dolgozó asztalánál foglalatoskodik s az éjszakai órákig dolgozik. A reggeli rendszeren katonáinak valami jó jelentésével kezdődik. Mindenki szereti ezt a teljes ka-

tonát és egész embert, a ki minden borzalmat szigoru parancsossal tilt meg katonáinak, de viszont a szép tettek számára is van dicsérő szava. Mindig ünnepnap az, a mikor az átvonuló német, bolgár és török hősök mellét maga disziti föl a vaskereszttel.

A háború költségei. A háború tartamával fokozatosan nőnek a háború terhei és költségei és minél tovább tart ez a földrengető vérzivatar, annál rohamosabban szaporodnak azok a milliárdok, a miket a hadviselés fölémész. Ha összehasonlítást teszünk a most folyó világháború és a korábbi hadjáratok és háborúk költségei közt, akkor tűnik csak ki szembeszökően, hogy a most folyó háború költségei minden képzeletet felülmúlnak s valóságos rekordszámba mennek a hadviselés történetében. A napoleoni háborúk — 1795-től 1810-ig — körülbelül 3 milliárd angol fontot, vagyis mintegy 25 milliárd koronát emésztettek föl. A krimi hadjárat költségei 340 millió angol fontra, tehát körülbelül 8500 millió koronára rugtak. Az angol-amerikai háború mindössze csak 40 millió angol fontba, illetve czírka egy milliárd koronába került, míg ellenben az amerikai Uniónak Mexikó elleni háborúja 36 millió angol fontot, tehát körülbelül 900 millió koronát emésztett föl. Az amerikai polgárháború 1600 millió angol fontot, — 40 milliárd koronát nyelt el; a porosz-osztrák háború ellenben 65 millió fontba, illetőleg 1600 millió koronába, — és az 1870—71-iki német-francia háború 600 millió fontba, vagyis 15 milliárd koronába került. Az 1905-ig lezajlott nagyobb és nevezetesebb háborúk összköltsége ilyenformán 6.770.000 angol fontot, illetve 170 milliárd koronát tesz ki. Ezen adatokkal szemben ellenben pontos megállapítás szerint a mai világháború csak magának Angliának naponként négy millió fontjába, vagyis 100 millió koronájába kerül, úgy hogy az entente három vezető nagyhatalmi állama, — Anglia, Franciaország és Oroszország, — naponta és összesen több mint 220 millió koronát fecsérel és költ el a háborúra. A központi szövetséges hatalmak költségei ennél jóval alacsonyabbak. Mindent összevéve azt konstatalhatjuk, hogy a világháború ez év elejéig összesen 8800 millió angol fontot, illetve 220 milliárd koronát emésztett föl.

Szerkesztői üzenetek.

1877. A járőrök ellenőrzésének foganatosítására nézve a Cs-1. szolgálati utasítás 167. §-a félremagyarázhatlan határozványokat tartalmaz s minthogy az ellenőrzés gyakorlása az őrsparancsnokra van bízva, azt saját belátása szerint eszközli. Nézetünk szerint az őrsparancsnoknak módjában áll, hogy a járőrt szolgálata közben bizonyos helyeken meglepetésszerűen feltalálja anélkül, hogy az ellenőrzés helyét és idejét előírja.

Uhorna. 1.) A legénység anyagi helyzetének javítását célzó intézkedések folyamatban vannak. 2.) Az engedély megérkezéig szolgálatban nem viselhető. 3.) A rendfokozat a mérvadó s nem az, hogy azt vizsga utján vagy anélkül nyert-e el.

G. J. 1.) és 2.) Bonyolult családi ügyében a tanács keveset használhat, s mivel ügyvédet megbízni nem óhajt, leghelyesebb ha az amúgy is elvesztetteket veszni hagyja. 3.) Kérheti akár személyesen szolgálati uton, akár neje által a honvédelmi miniszter urtól.

M. H. 1203. 1.) A kerületi parancsnokságtól függ s itt nem tudhatjuk, 2.) Jelenleg «csendőr»; hogy milyen lesz, nem tudjuk. 3. Nem hallottunk róla.

G. alórm. Komárnok, Olvassa el «Uhorna» jelige 1. pontja alatt adott üzenetünket. Egyébként kérdése nem szorul feleletre.

Érdeklődő. A dolgról ilyen formában még nem hallottunk.

1874. Kár ilyen dolgokért érzékenykedni. A csendőr előjárói elismerésében és annak tudatában hogy szolgálatát jól teljesítette megleli legméltóbb jutalmát s ne vágyakozzon az olyanok elismerésére, kik szolgálatát sem nem ismerik, sem annak elbírálására hivatva nincsenek.

HIVATALOS RÉSZ.

Néhai I. Ferencz József Ő császári és apostoli királyi Felsége végrendeletének XV. pontja a következőben tartalommal közöltetik:

«Hadseregemről és haditengerészetemről is a meghatott köszönet érzelmeivel emlékezem meg bátorságáért és hűséges odaadásáért. Győzelmeik örömteljes büszkeséggel, az őket önhibájukon kívül ért balszerencse fájdalmas bánattal töltöttek el. Abban a kitünő szelvényben, mely a hadsereget és a haditengerészetet, valamint mindkét honvédségemet mindenkor lelkesítette, zálogát látom annak, hogy épen úgy mint Én, utódom is mindenkor számíthat rájuk.»

Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves báró Hazai vezérezredes!

Az Istenben megboldogult Felséges Úr, az Én fenkölt Dédnagybátyám, többszörösen, kegyteljesen ismerte el ama nagy érdemeket, a melyeket Ön a magyar honvédség harcokszükségének emelése körül szerzett.

Az arcvonalban számos alkalommal láthattam eme működésének eredményeit.

Kiváló szolgálatteljesítésének legteljesebb méltánylása mellett megküldöm Önnek különös dicsérő elismerésem jelét.

Kelt Bécsben, 1916. évi nov. hó 25-én.

Károly, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadiüszitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

Elsner Gusztáv egy honvéd gyaloghadosztálynál beosztott I. számú csendőrkerületbeli főhadnagynak;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék különleges alkalmazásban teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

bobrovniki és felsődriethomai Lukácsy Béla, egy körletparancsnokságnál beosztott, a II. csendőrkerület állományába tartozó csendőr századosnak;

adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem

szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelesség-hű szolgálataik elismerésül:

Papp Lajos 2. oszt. őrmesternek, a VIII., Juhász Lajos 2. oszt. őrmesternek, a IV., Benedek Ferencz és Mózes Károly alőrmestereknek, az I., Hegedüs József alőrmesternek, a IV., Szabó Gábor és Vitályos András alőrmestereknek, a II., Fördös József, Janica Jakab és Varga János alőrmestereknek, az V., Zavogyán György alőrmesternek, a II., Zsigó István alőrmesternek, az V., Mucsicska János, Balogh András és Lencse Ferencz alőrmestereknek, a III., Sipőcz Ferencz alőrmesternek, a VI., Faicz János alőrmesternek, a IV., Zsurka Sándor alőrmesternek, az I., Salzer Adolf járásőrmesternek és Koros Tódor alőrmesternek, a II., Miesz György alőrmesternek, a VIII., Kopacz Gergely alőrmesternek, a II. és Kiss József I. alőrmesternek, az I. számú csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Pály György 1. oszt. őrmesternek, a VI., Tatu Tihamér alőrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Gombos Lajos alőrmesternek, a VIII., Dobos Lajos alőrmesternek, az VI., Bán Imre alőrmesternek, a VII., Blág Traján csendőrnek, a VI., Gödri Béla és Felező Miklós alőrmestereknek, a VII. sz. csendőrkerületben.

Áthelyeztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi deczember hó 1-ével:

Zselyonka József, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője mellé II. segédtszti minőségben tartósan vezényelt VII. számú csendőrkerületbeli százados, szárnyparancsnoki minőségben, a VI. számú csendőrkerülethez, Szekszárdra.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi deczember hó 1-ével:

csendőrtörzsőrmesterré:

a következő I. oszt. őrmesterek:

Tabár Antal, az I. és Kerestély Domokos a III. sz. csendőrkerület állományában.

Ideiglenes nyugállományban meghagyatik.

Harcza Imre, I. sz. csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományu járásőrmester, a megejtett újabb felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Debreczen.

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi diszvárrögépek. Világhírű tünékküti pathéfonok. Világhírű tús gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetnek:

1916. évi deczember hó 1-ével:

Patakfalvy Mihály, VII. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-
matlan».

Választott lakhelye: Gyulafehérvár.

Bátori Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Beregszász.

Vlasits János, VI. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Sümeg (Zalamegye).

Okiratilag megdicsértettek:

a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőr-
ség felügyelője által:

a baborúban teljesített kitünő szolgálatai elismeréséül:
a m. kir. III. számú csendőr-kerület állományából:

Piriczki Dénes 1. oszt. őrmester;

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományából:

Varjassy Iván törzsőrmester, Török Nyegre Béla, Ko-
vách József 1. oszt. őrmesterek, Molnár Elek, Karczagi
Károly és Fraiss Vilmos 2. oszt. őrmesterek;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományából:

Lády Gyula járásőrmester és Komora Péter törzs-
őrmester;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományából:

Vitnyédy István ideiglenes nyugállományu törzs-
őrmester;

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Csik Ferencz 2. oszt. őrmester, a néhai Dajka Lajos
csendőr gyilkosaiként szerepelt 2 orosz hadifogoly szö-
kevény elfogásánál kifejtett kötelességü, buzgó és ered-
ményes tevékenységeért;

Beller János alőrmester, a 1914 évi márczius hó
3-án a homonnai vasutállomáson, a m. kir. postakincs-
tár kárára elkövetett, mintegy 6000 korona értékét tar-
talmazó postaszák ellopása ügyében, a tettesek kézre-
kerítése és a bűnjek felerészbeni megszerzése körül,
145 órán át folytatott igen fáradságos, ügyes, kitartó
és leleményes nyomozással eszközölt kiderítéseért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Varga János és Strarczli Lajos 2. oszt. őrmesterek,
egy több rendbeli és súlyos beszámítás alá eső bün-
cselekménnyel gyanúsított egyénnek kiváló szakértelem-
mel, leleményességgel és fáradságot nem ismerő buz-
galommal folytatott nyomozással történt elfogása, a
terhére rótt bűncselekmények reáderítése és az igazság-
szolgáltatás kezébe való juttatásáért.

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Bakó János alőrmester a háború ideje alatt a köz-
biztonsági szolgálatban tanúsított kiváló buzgalma s az
ezáltal elért eredményekért;

a VI. számú esendőrkerületi parancsuokság által:

Berényi György I., 2. oszt. őrmester és Smodics
József alőrmester, Mecsekszabolcs községben 1916. évi
szeptember hó 21-én d. e. 2 órakor keletkezett tűznél
történt gyors megjelenése s ott az igen czélszerűen
alkalmazott és elszánt magatartással kifejtett azon ered-
ményes tevékenységeért, hogy a keletkezett tüzet csirá-
jában elfojtotta, ezáltal nemcsak a kigyuladt épület,
de több lakos vagyonát is a tűzkártól megmentette.

Előléptettek:

I. oszt. őrmesterré:

1915. évi július hó 20-ával:

Péter Zsigmond, II. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.
őrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Dénes József, II. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.
őrmester;

1916. évi május hó 20-ával:

Bruder József, III. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.
őrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Kovács Imre I., Biró Bódog, Jakabos Antal, Csökö-
nyi Imre, Csáki Lőrincz, Márton Lajos, Sütő János I.,
Inokai József, Serény János II., Máté Antal, Sikes
Lázár, Székely József és Illyés József, VII. sz. csendőr-
kerületbeli 2. oszt. őrmesterek;

1916. évi november hó 1-ével:

Szabó Erdélyi Vitus, III. számú és Bórik József V
számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmesterek;

2. osztályu őrmesterré:

1916. évi június hó 1-ével:

Kovács Márton, III. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Laitem Henrik, III. sz., Rab János, Juhász András
és Nagy Gábor, IV., Fodor László II., Kupán György,
Simófi Dénes, Csetneki Károly, Demény Gáspár, Olajos
József, Bartos József, Szigeti Gáspár, Toka Mihály,
Izer János, Imre Ferencz I., Sárig Antal, Imre Jakab,
Barthi Gyárfás és Szenkovics Antal, VII. sz. csendőr-
kerületbeli alőrmesterek;

1916. évi október hó 10-ével:

Séra Sándor, IV. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

1916. évi november hó 1-jével:

Papp Pál I., Dócs József, Szakál József és Szerémi
Pál, III., Dukai Imre, Burus Sándor, Jenőfi István,
Huszár János, Sevesik Jakab, Kobár István, Hulala
István, Bodor Imre V. számú, végül Szentimrei József,
VIII. számú csendőrkerületbeli alőrmesterek;

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat
általánosan elismerve legjobban szállít
Magyarország legelső, legnagyobb
és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zene-
akadémia, valamint az összes budapesti színházak
hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált
tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

alörmesterré:

1914. évi december hó 12-ével:

Molnár Antal, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 1-ével:

Morár László, Tódor Ferencz és Pásztor András, I. számú és Jelenák András, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi november hó 5-vel:

Fehérvári István, II. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 9-ével:

Szlamka János, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 11-ével:

Pálfi Gergely, II. sz. csendőrkerületbeli csendőr.

1916. évi június hó 1-ével:

Bodócs István, Pap János I., Györgydeák Gábor, Vaczlav János, Szabó Benő, Győri Sándor, Fehérvári Miklós, Gávási János, V., Boja Miklós, Gergely Ádám, Kolesár József, Gál Domokos III., Kimpán Sándor, Kiss Miklós, Topor Lázár, Kimpán György, Ilyés János, Felcző Miklós, Gödri Béla, Márk Demeter, László György, VII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 1-ével:

Pap Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Jovicsin Zsarkó, Kocsis József, Hálapi Imre, Koleszár József, Ladinszki József III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 21-ével:

Fodoreán Vazul, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi október hó 1-ével:

Dudás Pál, III. számú és Balázs Márton, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi október hó 15-ével:

Németh István X., VI. és Kálmán Félix, VII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. október hó 18-ával:

Sáray István, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 1-ével:

Zsiga János, Tasnádi János, Blaskovics József, III. sz., Olasin László, IV., Bartos Mihály, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök és Herczeg János, V. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1916. évi november hó 5-ével:

Somogyi Gusztáv, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 16-ával:

Petőcz Ferencz, Sándorfi Pánfil, Tuboly Károly, Gáspár Ferencz, Takács Ferencz, Mészáros István, Homola Ferencz, Péter József, Földvári Aurél, Cotiofana Miklós, Sólyom János, Bedi Ignác, Polgár Sándor, Tóbiás István-Tóth János VII., Tóth János VI., Takács József, Bödőcz István, Molnár József II., Farkas Ferencz II., Nagy József V., Koczor Ferencz, Berecz Dénes, Csanádi István, Luczó István és Győrvári Sándor, VI. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi december hó 1-ével:

Szabó Albert, I. számú csendőrkerületbeli vezető és Márton Kálmán és Demeter Sándor, I. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvényt nyel elláttattak:

Badár István, IV. számú, Düke Géza, Darázs Dénes, Zirig Péter, Seres Lajos, Bedi József, Horváth Sándor III., Tóth István II., Prist Márton, Pándi Ferencz I. és Mátyás János, V. sz. csendőrkerületbeli csendőröknek.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ács Gábor népfőlkelő, az 1916. évi augusztus havában Beregkövesd községben egy feldühödött bikának, mely egy embert a földre tepert és azt megölni akarta, gyors elhatározással, bátor és ügyes viselkedésével történt megfékezéséért;

Vagner István alörmester és Csele Gyula népfőlkelő, az 1914. évi márczius hó 3-án a homonnai vasutállomáson, a m. kir. postakincstár kárára elkövetett mintegy 6000 korona értékű tartalmú postaszák ellopása ügyében, a tettesek kézrekerítése és a bűnjelek felerészbeni megszerzése körül, 145 órát meghaladó időn át folytatott igen fáradtságos, ügyes, kitartó és leleményes nyomozással eszközölt kiderítésénél, járőrvezetőjüknek hathatós támogatásáért.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományából:

Deák András alörmester 3 drb., Szücs János I. járőr-örmester és Pilbát György 2. oszt. örmester 2—2 drb. 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság**Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.****— Telefon 153—44. szám. —****Alaptőke 2.000.000 korona.**

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézvénnyek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományából:

Erdei István 2. oszt. őrmester 7 drb., Havasi János 2. oszt. őrmester, Domonkos Imre, Büki Sándor, Orbán József II., Koller József és Novogradecz Pál al-
őrmesterek 3—3 db., Csala Ferencz, Kupás Márton, Matuz György járásörmksterek, Fekete Géza, Juhos Károly, Sztójka Károly 1. oszt. őrmesterek és Sámson Géza alőrmesterek 2—2 db.;

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományából:

Herczeg Jánns alőrmester 5 db., Füzy György 2. oszt. őrmester, Szürös László, Ferenczi Imre alőrmesterek 4—4 db., Furkó Kálmán 3 db., Bendek András 1. oszt. őrmester, Fülöp Imre 2. oszt. őrmester, Vigh Mihály és Kardos József alőrmesterek 2—2 db. 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

Oláh Elek, VIII. sz. csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét, betűgyminiszteri engedély alapján, «Turi»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Soós Lőrincz cs. cz. őrmester, Horváth Máriával, 1916. évi szeptember hó 17-én, Baján;

Györfi József cs. cz. őrmester, Szücs Zsuzsannával, 1916. évi szeptember hó 18-án, Gomboson;

ACETYLÉN KÉZILÁMPA!

A legnagyobb sötétségben is, 250—300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

ACETYLÉN-LÁMPA

csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Métkülö-**
hetetlen minden vidéki házban. —
Gyári ára használati utasítással 100 mm-es
reflektorral..... 9:50 K

115 mm-es reflektorral, kitünő kiállításban 12— K

Villanylámpák elegáns kivitelben 3— K

Elemek darabja 1:20 K és 1:30 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB** és **FIA** acetylenlámpa-
osztálya **Bpest, József-körút 41.** Flóküzetek: **Baross-tér 3.** és
Margit-körút 6. — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Nem tetszőkért a pénzt visszaadjuk.

VISZKETEGSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

„FEKETE ZSIR”

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hanguak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Ujonnan rendszeresített

6 és 13 m/m széles

ezüst gallér sujtás,
kard és kardkötő,

valamint

selyem csillagok

nálunk már jutányosan
beszerezhetők.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.